

STEVERJANSKI VESTNIK

Stevecjan, Trig Svobode, 6

Izhaja enkrat na mesec

Izhaja S.K.P.D., francišek B. Sodep iz Števecjana

Registriran na sodišču v Gorici, dne 7. marca 1988, štev. 72

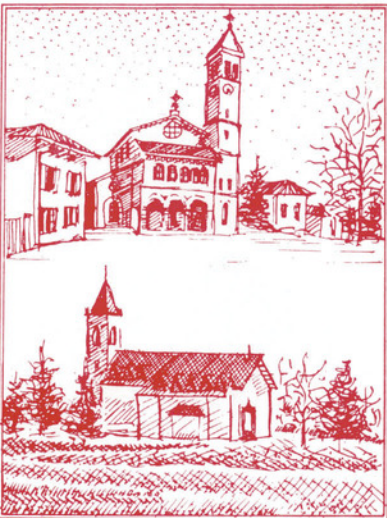
UREDILCI: IVAN VOJHODIČ (glavni urednik), DAMJAN TERPIN, DAMJAN HLEDE, VALENTINA HUMAR, FRANKA PADOVAN, SILVANA VOJHODIČ

UPRAVNI SVET: MISKO HUMAR, BOŠKO HLEDEK, EDO HLEDEK (odgovorni urednik) — Letniška lista

OPREMILO: ČLANI DRUŠTVA IZGOVORNI: JELKO KOMJANČIČ

SLIKA: DAVID PINTAR

Števecjan, julij-september 1991 Leto XXIII Štev. 3

SREČNO POT (Saša Martelanc)

Do nebã
zvezdnatega
pesmica zaplavaj!
V tiho noč
vriskajoč
gre srce za njo!

Od zvezdã
spusti se sprev
do pečin Triglava,
do srebrin vodã,
valovitih sanj.

Naj žari, naj zablesti
iz daljav sinji pozdrav
domovini lepi.

Naj žari, naj zablesti
iz bližin ljubi spomin
na ta radostni čas.

Od morjã
kakor iz sna
gre mladostni sprev.
Naj bo odmev,
naj bo šopek željã,
ki vro iz srca.

Čas je mlad,
drzen in zlat,
kot je sijaj zvezdã
bela in modra in rdeča je vsã
zdaj naša pomlad.

Košček nje tudi mi,
pojemo pesmico
bodočih in že minulih dni.

Naj vse lipe cvetò,
naj vsa srca zanosno pojò:
Vse najboljše, ponosni rod -
Srečno pot!

Spedizione in Abb. Postale Gr. IV - 70% - Autoriz. Prov. PG GO

Periodico trimestrale

Luglio - settembre N° 3

21. FESTIVAL ŠTEVERJAN 91

Festival narodnozabavne glasbe, ki ga že 21. leto organizira naše društvo F.B. Sedej v sodelovanju s fanti ansambla Lojzeta Hledeta, se je letos vršil v soboto, 31. avgusta, in nedeljo 1. septembra. Ta datum je za nas neobičajen, saj smo navajeni prisostvovati tej prireditvi v toplih julijskih večerih. Tokrat pa smo bili prisiljeni prenesti festival zaradi znanih težkih razmer, ki so se pripetile v matični domovini proti koncu junija in v začetku julija. Med tem časom, ko je bil festival napovedan in novim rokom, se je prijavilo še nekaj ansamblov, tako da je število doseglo rekord: 30 ansamblov. Prav to dejstvo nas je spodbujalo za temeljitije priprave. Tako je bilo cel teden pred festivalom Med Borovci zelo živo. Zbirali smo se številni mladi, ki smo marljivo opremili prostor z vsem potrebnim: od odra do stolov, bufeta in strehe; dekleta pa so skrbela za čistočo Se-dejevega doma. Poleg dela seveda ni manjkalo veselega vzdušja, ki nas je dodatno razvese-lilo. Posebno lepo je bilo v petekvečer po končanih delih, ko smo se lahko zasluženo po-šalili v prijetnem hladu borov: na prireditvenem prostoru ni manjkalo drugega kot lepo vreme in prihod nastopajočih ter gostov. Nastopila je tako sobota, sončna, obetavna; v Šte-verjanu je bilo veselo že v jutranjih urah, saj je dosti ansamblov dospelo k nam že pred kosilom. V dvorani župnijskega doma se je celo popoldne vršilo snemanje prijavljenih sku-pin za Radio Trst A, medtem ko so na sedež društva stalno prihajali novi ansambli. Od 30. prijavljenih se jih je žal zglasilo samo 22: zelo smo pogrešali zamejski ansambel Vikis iz Švedske, ki se ni mogel udeležiti zaradi delavskih obveznosti; pa tudi ansambel Bratov Stopar, stari znanec našega festivala in tudi večkratni zmagovalac se je zadnji trenutek odpovedal nastopu zaradi bolezni v vrstah svojih članov. Vsi ostali muzikantje, ki so se zglasili pri organizatorju, pa so morali snemati svojo izvirno skladbo. Letos smo namreč v razpis festivala uvedli nekatere novosti za vstop v novo 20-letje. Ena od teh razlik s prejšnjimi festivali je bila prav v programu, ki so ga izvajali nastopajoči: doslej so se morali predstaviti z dvema izvirnima pesmima, letos pa so morali seči v za-kladnico najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij, ki so bile izvedene do leta 1980. Ta zamisel je doživela lep odziv s strani ansamblov, ki so s seboj prinesli melodije Av-senika, Slaka, Dobrih znancev, Bardorferja, Blumauerja, Ruparja, Alpskega kvinteta; neka-teri pa so zapeli kar svoje uspešnice, kot na primer Fantje z vseh vetrov z znano Sosed dober dan in Primorski fantje s Slovenijo. Večini je bil pri srcu Avsenik, ki je poleg ostalih omenjenih starih avtorjev poživil predvsem sobotni del koncerta, ko so poslušal-ci lahko sledili vsem 22. skupinam. Takoj po nastopu vseh skupin so se zbrali člani komi-

sije za glasbo, ki je bila pravtako povsem obnovljena; sestavljali so jo; Franc Lačen (predsednik in predstavnik Ptujkega festivala), Miha Dovžan (glasbenik), Ivan Sivec (pesnik in glasbenik), Janez Beličič (član ansambla Taims), Nevo Radovič (glasbenik) in Matej Terpin ter Valentina Humar (kot predstavnika organizatorjev). Komaj omenjena komisija je imela zelo zahtevno nalogo pri določanju finalistov, saj so bili vsi nastopajoči ansambli zelo kakovostni. Skupine so bile temeljito pripravljene tako na instrumentalni ravni kot na pevskega področju. Od dvaindvajsetih se je tako komisija po dolgem pomenku upala izločiti samo 7 ansamblov in prepustiti ostalih 15 v finalni del festivala. Prijetno vzdusje ob zvokih veselih muzikantov se je zavleklo dolgo v noč, kar sicer za naš festival ni redkost. Omenimo naj tudi, da je bilo letošnje napovedovanje tudi novost, saj nismo več slišali starega prijatelja in znanca Marjana Šnebergerja, ki nas je s svojim basovskim glasom kar zasanjeval dolgih 20 let. Program sta izmenično povezovala lepa Tajda Lekše in očarljivi Janez Dolinar, oba člana Ljubljanske RTV.

Drugi del festivala se je odvijal v nedeljo, 1. septembra, v popoldanskih urah. Finalisti so šli v povorki od trga Svobode do Borovcev in skupaj igrali Avsenikovo Na Golici, nato pa so se še enkrat predstavili publiku in komisiji. Poslušalci so imeli letos zelo važno vlogo pri dodeljevanju nagrade občinstva, saj je ta obsegala kar 1.000.000 lir, poleg tega pa je bilo treba oceniti izvedbo stare uspešnice in ne ansambla kot takega. To nagrado so prisotni gostje dodelili Fantom z vseh vetrov za njihov revival Sosed dober dan. Ostale nagrade so bile zelo bogate, in sicer: za najboljši ansambel Festivala 2 milijona lir in trofej društva "F.B. Sedej", za najboljšo melodijo 700.000 lir, za najboljšo izvedbo kvinteta in tria po 500.000 lir vsaka, za najboljši zamejski ansambel 200.000 lir. Te nagrade je razdelila prej omenjena komisija za glasbo, ki je imela še toliko zahtevnejšo nalogo, če pomislimo, da so nekateri finalisti boljše igrali kot v soboto. Odločitev pa je morala pasti in mislimo, da je bila pravična, saj so vsi nagrajeni ansambli dobili samo po eno nagrado, kar je bilo letos prvič vneseno v pravilnik festivala. Komisija je soglasno odločila, da je ansambel "Metalurgi" z Edvinom Fliserjem najboljši med najboljšimi, saj je pesem Gospodar svojih poljan izvajal že na profesionalni ravni. Petje je bilo lepo povezano v zaključene fraze, kar je bilo pri ostalih ansamblih malo manj razvidno. Zelo nas je presenetil Novogoriški ansambel "Vrtnica", ki se je predstavil s pristrčno pesmijo Praznik v Števerjanu. Ta melodija in dobra izvedba ansambla je prepričala tudi člane strokovne komisije, ki so pesmi priznali najboljšo melodijo. Precej težav je bilo pri odločitvi za najboljši kvintet in trio festivala, saj so si bili v tem ansambli precej enakovredni. Nagrado za najboljši kvintet so zmagali Mariborčani (ans. Mariborski kvintet), najboljši trio pa trio Poljanšek iz Kamnika. Po mnenju komisije je bil edini zamejski an-

sambel (Zvezde iz Trsta) vreden nagrade za najboljšo zamejsko skupino. Letos je bila novost tudi nagrada za najmlajši ansambel, ki jo je zaslužen odnesel Trio Svetlin. Sestavljajo ga trije bratci stari 13, 15 in 17 let, ki so nas zelo razveselili s svojim igranjem na harmoniko, kitaro in bas-kitaro. Ostala je še nagrada za najboljšo besedilo, za katero pa je poskrbela posebna komisija (Alenka Saksida, Franko Žerjal in Franka Padovan kot predstavnica društva Sedej). Zmagal jo je Saša Martelanc za pesem Srečno pot v izvedbi ansambla Zvezde. Vse te nagrade so zmagovalcem izročili organizatorji po kratkem nastopu Mihe Dovžana, ki je občinstvo razveselil s svojimi citrami: zaigral nam je nepozabno "Cvetje v jeseni" in nekaj ljudskih. Med nagrajevanjem najboljših je bilo izžebanje vstopnice, ki je srečnemu dobitniku prinesla 8-dnevno potovanje v Hotel Radin v Radencih. Vsak obiskovalec nedeljskega dela festivala je namreč ob vstopu dobil oštevilčen listek, ki je veljal za loterijo. Seveda moramo povedati, da noben ansambel ni odšel iz domov praznih rok; saj smo mu podarili manjši pokal.

Tudi letos so organizatorji poskrbeli za dobro založen bufet, ki je deloval oba dneva festivala. Poleg običajnih jedi na žaru in dobre kapljice je bila tudi tradicionalna vinska razstava. Celoten prostor bufeta je bil tudi letos pokrit, kot sicer tudi oder, ki sta ga opremila Jussa Hijacint in Jelko Komjanc.

Ob priliki Festivala je izšla tudi bogato opremljena brošura, ki vsebuje vse podatke o festivalu; poleg spremne besede, ki jo je letos napisal predsednik Z.S.K.P. Damjan Paulin, so omenjeni pokrovitelji in podjetja, ki so podprla festival, nagrade, komisiji, seznam nastopajočih in njihove slike, dosedanjí zmagovalci vseh festivalov in okvirne skupine, ki delujejo v sklopu društva F.B. Sedej.

Tako je torej za nami še en festival, ki je kljub težkim okoliščinam v svetu in domovini ter strahu zaradi organizacijskih sprememb, kot vedno res dobro uspel. S tem nam je znova dokazal, da nam je v Zamejstvu slovenska narodnozabavna glasba še vedno pri srcu. To nas, organizatorje, spodbuja in obvezuje, da bomo vztrajali še dolga leta pri pripravi te tradicionalne manifestacije.

Valentina

V naslednjih straneh bomo objavili razne članke iz časopisov, ki so poročali o našem Festivalu

NEDELJSKI DNEVNIK je v rubriki OSA pisal:

**BILI SMO NA 21. FESTIVALU NARODNOZABAVNE GLASBE
V ZAMEJSKEM ŠTEVERJANU**

In trta rodi pesem...

V soboto in nedeljo se je v zamejskem Števerjanu zvrstil že 21. Festival narodnozabavne glasbe, za številne in bogate nagrade pa se je potegovalo kar 22 ansamblov iz matične domovine ter eden iz Italije. Prvo nagrado (dva milijona lir in pokali) je prejel Edvin Fliser, ki ga je spremljal ansambel Metaslugi iz Maribora za pesem Gospodar svojih poljan (glasbo je napisal prav tako Edvin Fliser, besedilo pa Metka Karbe). Tudi letos je festival potekal brez kakršnihkoli zapletov, kar pa je za Števerjance že dolgoletna tradicija.

V rodovinski vasi v Brdih, ki zaradi trte in mednarodno priznanih vin slovi daleč naokrog, bi se morali sestavi v izvajanju domačih viž pomeriti že pred mesecem dni. Organizator – slovensko kulturno prosvetno društvo František Borgia Sedej pa je zaradi vojne agresije v Sloveniji festival odpovedal. Njegova prestatitev za mesec dni je bila nedvomno tudi vzrok, da se festivala niso udeležili nekateri ansambli matične domovine in iz tujine, med drugim celo iz Švedske, saj je organizator prejel kar 30 prijav. In če si je pred leti organizator na vso moč prizadeval pridobiti k sodelovanju čim več ansamblov ter privabiti tudi številno občinstvo, je zdaj ravno obratno. Za števerjanski festival se namreč prijavlja že več ansamblov, kot jih

drugih držav, saj smo priveditve že poimenovali v mednarodno, nam je dejal Marko Terčič, predsednik društva F. B. Sedej. Strokovna žirija je ob koncu prvega večera

organizatorji odločili, da lahko en ansambel prejme samo eno nagrado, zato ga so se odločili, kot nam je povedal Lojze Hlede (soustvarjalec festivala že od samega začetka), ker se je že zgodilo, da je en sestav odnesel kar nekaj nagrad. In teh v Števerjanu sploh ni malo. Letos je 1. nagrado odnesel Edvin Fliser z Metaslugi, nagrado občinstva ansambel Fentje z vseh vetrov za skladbo Praznik v Števerjanu (v izvedbi skupine Vrtnica iz Nova Gorice), za najboljšo izvedbo kvinteta Mariborski kvintet, za najboljšo izvedbo tria Bratje Poljanšek, za besedilo Saša Martelanc za Srečno pot v izvedbi Zvezd iz Opčin, ta sestav pa je dobil

Edvin Fliser z Metaslugi je bil naj, naj... iz odnesel prvo nagrado strokovne žirije

lahko ta »prenese«, tesen pa postaja tudi priveditveni prostor v čudoviti vasi, ki ima približno 800 prebivalcev, saj prihaja občinstvo z goriške Videmske in Tržaške pokrajine ter iz Slovenije.

»Vsekar si bomo morali že za prihodnji festival izmisliti ključ, po katerem bomo izbrali sestave, ki bodo nastopali v tekmovalnem delu. O avdiji (ki naj bi bila močan filter na primer za nastop na Ptujem festivalu) sicer ne razmišljamo, verjetno pa bomo bolj strogi pri datumu prijave skupin. Prav tako bomo že za naslednji festival poskušali pridobiti več ansamblov iz Avstrije, Italije in

med nastopajočimi izbrala 15 skupin, ki so se potegovala za nagrade v finalnem nedeljskem dnevu. »Odbočitev je bila pravzaprav težka, saj so v večini prišli ansambli dobro pripravljeni in le posameznim so se še posebej začetne težave. Še vedno pa so problem v tej zvrsti glasbi besedila. Skupine premalo pozornosti namenjajo prav tekstom, ki so ostali nostalgичno obarvani po starih almanahih hilioah in podobnim, preraščati pa bi morali v razvedrilna, a še vedno preprosta besedila,« je menil Franc Lačen, član strokovne žirije.

V zvezi s podeljevanjem nagrad so se

tudi posebno nagrado za najboljši zamejski ansambel. Vsi, ki so se uvrstili v finale, so prejeli pokale, letošnji gost je bil priznani glasbenik Miha Dovžan, privedilec pa sta povezovala Tajda Lekić in Janez Doliner.

Privedilec je posnela RAI – postaja Trst A, organizator je med občinstvom izbral vstopnico, ki je prejela sedemdnevni paket za dve osebi v zdravilišču Radenci, izkupček od prodanih vstopnic prvega večera pa je podaril Sloveniji za odpravo posledic vojne agresije.

DUŠA P. PODBEVŠEK
Foto: TOMI LOMBAR

Festival narodno zabavne glasbe

Tingl tangl v Števerjanu

Števerjanski festival narodno-zabavne glasbe je pogumno zaokoral v tretje desetletje. Lanjskolet, v zadnjih letih gotovo najuspešnejši festival, je dal organizatorjem - društvu Francišek B. Sedej vzpodbudo, da to zanimivo in prijazno prireditelvo ohranijo. Letos so jo morali zaradi vojne v Sloveniji premakniti za dva meseca. Dvodnevni »tingl tangl« končal minulega tedna v vrtu Pod borovci v Števerjanu je pritegnil veliko obiskovalcev tudi iz Slovenije, največ iz primorskih krajev.

Letos se je za nastop prijavilo kar 33 skupin, rekord za to prireditev. Prireditelji so festival še bolj popestrili, ga vsebinsko obnovili, sestavili nov pravilnik tekmovanja, ki je zagotovil večjo spektakularnost in večje neposredno angažiranje občinstva. Ansambli, ki so nastopili v soboto, so izvajali po dve skladbi, eno iz zakladnice najbolj popularnih viš, to je skladbo, ki so jih do leta 1980 posneli znani Avseniki, Slaki, Plantariji itd. Občinstvo je tako imelo priložnost poslušati najbolj priljubljene narodno-zabavne melodije. Druga skladba je bila izvirna. In res je bilo zabavno, občinstvo je z zadovoljstvom sprejemalo nastope, najbolj pa ploskalo.

Prvo nagrado, 2 milijona lir, je

zasluženo osvojil ansambel **Metalurgi z Edinom Plisencem iz Maribora**. Primorski ansambli, bili so le trije - **Vrtnica iz Nove Gorice**, **Primorski fantje iz Pirana** in **Zvezde z Občine**, niso ostali praznih rok. **Zvezde** so prejeli dvakrat po 200 tisoč lir, za besedilo in najboljši zamejski

na koncu vzklila **Alenka Sakšida**, direktorica novogoriškega Kulturnega doma, ki je bila tudi članica strokovne komisije za besedilo. »To je velik uspeh društva F. B. Sedej in vsuga Števerjana. Festival je priručnik družbe, Slovencev v zamejstvu in obenem velika afirmacija nove

PRIMORSKE NOVICE

Novogoriška Vrtnica med svojim nastopom

ansambel, **Vrtnica** pa 700 tisoč lir za najboljšo melodijo. Melodijo in besedilo so si že mnogi zapomnili, kaj ne bi, saj prepevajo o Števerjanu. Avtor skladbe je **Andrej Plesničar** besedilo pa je spisal **Milan Jež**, oba člana skupine Vrtnica.

»O festivalu vse najboljši!«, je

slovenske države. Je spodbuda ustvarjalnosti v tej vrsti glasbe. Prav preseneča mojstrsko obvladovanje posameznih instrumentov. Le tako naprej, festival ni skomercializiran in iz njega se rojeva mnogo bolj vzvišena tudi po umetniški plati.«

BOGDAN BOŽIČ

IL PICCOLO

Maribor vince il festival slovinc

Ventidue i complessi partecipanti alla kermesse folcloristica - I premi assegnati

È stato il complesso di Maribor «Metalurgi» ad aggiudicarsi la ventesima edizione del Festival della canzone folcloristica slovena di San Floriano del Collio. Il gruppo sloveno ha così vinto, oltre al trofeo, anche i due milioni di lire messi in palio dagli organizzatori, il circolo culturale «Francesco B. Sedej» di San Floriano. Questi gli altri premi, che sono stati elevati rispetto alle edizioni passate, assegnati

dalla giuria. Un complesso di Novo Mesto è risultato il più votato dal pubblico e quindi si è visto assegnare il premio di un milione di lire; la migliore melodia è stata giudicata quella del gruppo «Vrtnica» di Nova Gorica, che ha presentato una canzone inedita «Festa a San Floriano. Il miglior trio è risultato quello dei «Primorski Fantje» di Pirano, il miglior quintetto un complesso di

Kamnica, quello più giovane è giunto da Moravce; il miglior testo è stato ritenuto quello di Sasa Martelanc e infine il premio per il miglior gruppo italiano è stato assegnato ad un complesso di Opicina, l'unico tra l'altro che è stato ammesso alle finali.

Sul palco, presentati da Tajda Lekse e Janze Dolinar, della tivù di Lubiana, si sono cimentati nella fase eliminatoria 22 complessi degli oltre

trenta che avevano in un primo tempo aderito alla manifestazione. Alla finale sono stati ammessi solamente quindici complessi che, eccetto quello di Opicina, giungevano da vari centri della Slovenia. Hanno dato vita ad una serata che è stata seguita con particolare interesse da un pubblico folto giunto anche da altre località slovene del Collio.

SLOVENSKE NOVICE sreda, 4. kimavca 1991

EKSKLUZIVNO: ŠTEVRJAN 91

Srečno pot – slovenski rod

Naši rojaki so v Brdih pripravili srečanje muzikantov, ki je pod borovce pri cerkvi privabljal ogromno ljudi

Nedaleč stran od obeh Goric, med Slovenci v zamestvu, v vinorodnih Brdih, je bil v soboto in nedeljo 21. festival domače glasbe Števrjan 91 – S. Floriano. Na idiličnem prizorišču na gričku nedaleč stran od števrjanske cerkvice, se je prvi dan predstavljal kar dvaindvajset glasbenih skupin iz Slovenije in Italije, drugi dan, v nedeljski finale, pa se je uvrstilo petnajst najboljših, ki jih je izbrala strokovna komisija. Prenovlje-

ni števrjanski festival je letos v celoti uspel.

Slovensko katoliško prosvetno društvo Frančišek Borgia Sedej je festival pripravilo zgledno po vseh platih. Izredno vabljiva je bila tudi prva nagrada: 2 milijona lir (kar znaša okoli 70.000 dinarjev). Nič čudnega zato ni, da se je na festival prijavilo 30 glasbenih skupin iz Slovenije, Italije in Švedske. Žal osem ansamblov preprosto ni prišlo, nekaterim med njimi ni uspelo niti sporočiti, da jih ne bo. Pri-

li niso, čeprav so obljubili ansambli: Štajerski vrelci, Franca Potočarja, Ivana Pušlja, Bela vrtnica, Pruskih pet, bratov Stopar, Vikis s Švedske in Alpski pozdrav.

Organizatorji kot prenovljena komisija, v kateri so bili Franc Lačen kot predsednik, Miha Dovžan, Janez Beličič, Nevo Radovič, Matej Terpin, Valentina Hribar in Ivan Sivec – je imela kljub temu dovolj dela, da je izbrala med dvaindvajsetimi nastopajočimi najboljše. Prav tako

je imela dovolj dela tudi komisija za besedila – sestavljali so jo Franko Žerjal, Alenka Saksida in Franka Padovan – saj je bilo vsaj pet takih tekstov, ki bi bili lahko v pravo zakladnico slovenske poezije.

V soboto zvečer so nastopili: ans. Roberta Praprotnika iz Ljubljane, ans. Metalurgi in Edwin Fliser iz Maribora, ans. Omahna iz Doba pri Domžalah, ans. Simona Legnarja iz Velenja, ans. Mladji prijatelji iz Maribora, ans. Šeruga s Pruja, ans. Draga Eliana s Turjaka, ans. Podkrajski fantje iz Vele-

nja, ans. Borisa Razpotnika iz Domžal, ans. bratov Poljanšek iz Kamnika, ans. Mariborski kvintet iz Kamnice, ans. Svetlin iz Moravč, ans. Fantje z vseh vetrov iz Novega mesta, ans. Obzorje iz Zelenikov, ans. Primorski fantje iz Pirana, ans. As iz Cerkeži, ans. bratov Benčina iz Čola pri Idriji, ans. Slovensko-goriški kvintet iz Maribora, ans. Goriški fantje iz Nove Gorice, ans. Vrtinica iz Nove Gorice, ans. Zvezde z Opčin in ans. Belokranjci. Domov so potem lahko odšli, ker

se niso uvrstili v finale: Praprotniki, Omahnovi, Mariborski, bratje Benčina, Slovensko-goriški in Belokranjci.

Drugi dan so nastopili vsi preostali, med katerimi je izstopilo sedem glasbenih skupin, z Edvinom Fliserjem na čelu in Metalurgi, ki so prinesli največjo svežino, vestransko odlično izvedbo, izvrstno melodijo Edvina Fliserja in nasploh najboljši nastop. K njim so se lahko primerjali samo še Fantje z vseh vetrov, na tradicionalni najboljši ravni. Nagrade

so bile razdeljene po načelu, da vsak ansambel lahko dobi le eno in zato je bilo na koncu veselja toliko več. Drugi dan se je začel s slavnostno povorco vseh ansamblov na prizorišču, ob skladbi Na Goli in ob skandiranju vseh prisotnih. Vsak dan pred večeroma prireditvama sta spregovorila tudi predsednik društva Marko Terčič in tajnica Franka Padovan, ob njima pa je imel največ dela še Lojze Hlede, ki je dal komisiji na voljo kar polovico svoje hiše in tudi kleti. Vidžuje

na festivalu je bilo enkratno, kajti organizatorji imajo že toliko izkušenj – čepra so vsi ročno mladi – da jih nobena stvar več ne preseneti. Kot zelo dobra poteza se je izkazala, da vsak ansambel igra eno novo skladbo in eno staro, znano, ter tako res pokaže, kaj zna, hkrati pa ni dolgočasno za občinstvo. Vsak dan ga je bilo za pol-druge tisoč pod borovci, kljub temu, da je v Gorici tekel svetovni folkloristični festival. Lepo je bilo.

Vido Repavšek

NAJBOLJŠI V ŠTEVERJANU

Edvin Fliser in Metalurgi

Edvin pravi: Pravzaprav sem srečen človek!

Na letošnjem števerjanskem festivalu je bil absolutni zmagovalec Edvin Fliser s svojimi muzikanti, ki so si nadeli ime Metalurgi. Edvin Fliser je nastopal v trojni vlogi: kot avtor prelepe glasbe, kot mentor ansambla in kot nedoklirliji pevec. Po njegovi zaslugi je festival pokazal novo smer ter tako demantiral vse tiste, ki menijo, da se ne da poiskati nič drugega od že obstoječega. Muzikanti ter obe pevki so bili vsi do zadnje podrobnosti natančni tako v izvajanju kot scenskem nastopu. Fliserjeva glasba in besedilo Metke Karbe je nudilo prijetno doživljanje le neizrečenega, piko na i pa je dodal večni mladenci Edvin, ki je po zmagi izjavil:

• Veliko lepega sem že slišal o Števerjanu, a zdaj sem vse to, kar sem slišal, in le veliko več, to tu tudi doživljal! »

O sebi pa je po zmagi povedal:

• Na glasbeni sceni sem od zmage na Slovenski popevki naprej, torej od leta 1968, s popevko Tam, kjer sem doma. Velikokrat sem že zmagal tudi na Veseli jeseni, na Ptuj, kdo bi štel vse to! Trenutno delujem na več področjih – tako zabavnem kot pri večih narodnozabavnih bendih.

Redno sodelujem z narodnozabavni-

ma ansambloma Vinoteka in Metalurgi, precej prepevam s triom Leonardo, kjer gojimo predvsem evergrine, zadnje čase pa precej tudi komponiram, tako zabavne kot narodnozabavne skladbe.

Doslej sem izdal sedem kaset oz. plošč, prav lani izredno uspešno kaseto z naslovom Mati Slovenija, pred nedavnim pa evergrinsko usmerjeno kaseto z naslovom Tebi z ljubeznijo, na kateri so prvič v slovenski zapete svetovne uspešnice.

Tudi za narodnozabavno glasbo rad delam, posebno pa me veseli, da lahko skladam nove skladbe. Idej imam še veliko, oborno plat pa seveda tudi že dobro obvladam, kar dokazujejo tudi uspešnice Njey, Daj, točajka in Kučkalj, ki je bila prva tudi na evropski lestvici. Pravzaprav sem srečen človek. ■

Števerjanske novičke

Predsednik strokovne komisije, sicer direktor Radia Ptuj, Franc Lačen v Števerjanu ni bil ne lačen ne žejen (kar bi bila za Štajerca seveda največja katastrofa), ampak je začutil drugo noč proti jutru določeno pomanjkanje spanja – prvo je preprosto preokrohal. Ker ga ta konec tedna čaka festival še v njegovem Ptuj, se hkrati boji, da se bodo pozlatile žemine besede, da so festivali njegov dokončni propad. • Izven konkurence je na festivalu sodeloval s svojimi čudovitimi citrami tudi Miha Dovžan, sicer član komisije, ker pa je nastopil takoj po pavzi, je po ozvočenju javno zahteval še več občinstva, da ga poslušajo, tudi tistega izza žanka. • Dvajset let je števerjanski festival doslej vodil Marjan Šneberger, odslej naprej pa ga bosta Tajda Lekić in Janex Dolinar. Delo sta opravila na visoki profesionalni ravni, Tajda pa je posebno pozornost vzbudila tudi s svojo obleko, s katero je poudari-

la tudi dober stas, ne samo glas. Moški so jo tako poslušali tudi z očmi. • Lojze Hlede, pobudnik in dolgoletni soorganizator festivala, zdaj pa desna roka za vse tisto, kar je bilo treba postoriti v ozadiju, je izjavil, da je doma pri ženi pustil svojo sliko, tako da se ga domači lahko še spominjajo, kakšen je v resnici. • Dvajset let je festival po strokovni ravni vodil Tomaž Tozon, zdaj pa je delo prepustil mlajšim, a viseno je prišel pogledat, če teče delo brez njegove pomoči v redu. Dvakrat so se mu javno zahvalili, njemu pa se je kar mlo storilo ob tem. Saj ni res, da je preteklo že dvajset let. • Ob 21. festivalu je izšla tudi posebna kaset, na kateri so največje uspešnice prejšnjih dvajsetih let. Žal je za osrednji slovenski žep kasete nekoliko dražja kot pri nas, 300 din, za italijanski trg pa je to zelo poceni. Sicer pa so bile tudi druge cene primerno nizke tudi za vse tiste, ki so na festival prišli šurinat: špricer je bil samo 30 din, torej tudi trideset špricerjev ne presega tisočaka.

IN SE

SLOVENSKE NOVICE

ŠTEVERJANSKI ZA SLOVENIJO

Števerjanci so se enkrat pokazali svojo veliko delo tudi s tem, da bodo izkupiček prireditve nakazali za pomoč Sloveniji. Ker jim za to javno ni nihče rekel hvala, jim jo izrekajo Slovenske novice!

IZBRANCI OBČINSTVA

Fantje z vseh vetrov

V svojih pesmih opevajo domovino

Stari znanci Števerjana, Fantje v vseh vetrov, so tudi letos, tako kot že velikokrat, pobrali največ simpatij občinstva. Števerjansko občinstvo je na glasovnih lističih največkrat obkrožilo med starimi skladbami pesem Sosod, dober dan, ter tako Fantom z vseh vetrov ponovno prisodilo prvo mesto. Franc Pupis, eden od pevcev in glavnih avtorjev pri tem odličnem ansamblu, je ob zmagi povedal:

•Naš ansambel deluje zdaj že enajsto leto. Za seboj imamo štiri velike plošče oz. kasete, ki so se vse prodale v zlati nakladi. Prav v Števerjanu smo svojo pot leta 1980 začeli, letos pa smo jo – kot je videti – ponovno uspešno potrdili. V ansamblu smo zdaj Franc Kramer, I. bas in avtor skladb, Franc Pupis, II. tenor ter avtor glasbe in besedil, Ljotk Perozzi, II. bas, Primož Berus, I.

tenor, Vlado Matkovič, harmonikar in tudi avtor glasbe, Jože Dobovšek, baskitarist in novi član – Marjan Luzar, ritem kitarist.

Vsem našim številnim oboževalcem bi rad povedal, da smo s snemanjem

Na Števerjan imamo lepe spomine, saj je tu vse na svojem mestu. Večkrat smo se lahko tu že veselili zmage. Vsa organizacija je brezhibna, tako da se pri-
demo v Števerjan v nečem smislu tudi odpočiti, tako rekoč na počitnice, seveda

pote kasete že začeli in da ga bo kmalu dokončali, tako da bo nova kasete že pred novim letom v prodajalnah. Po krajši krizi in nesreči v ansamblu smo začeli ponovno tesno delovati, pripravljati skladbe in snemati, tako da bomo v kratkem na petem zastavljenem cilju.

pa je prijetno ob tem tudi dejstvo, da naš števerjansko občinstvo sprejema tako naklonjeno in prijazno. Zato bomo sem še prišli. Prav Števerjanci so nas vzpodbudili, da v svojih pesmih opevamo našo domovino Slovenijo in da tudi sami trdnje čutimo slovenske korenine. ■

SLOVENSKE NOVICE

POROKE

V četrtek, 22. avgusta, se je poročila domačinka Marinka Černic in Alessandro Frandolic. Poroča je bila v cerkvi sv. Ivana v Gorici.

V soboto, 14. septembra, pa se je v domači cerkvi poročila druga domačinka Damjana Komjanc z Fiorelli Marino Carlo.

Srečnim novoporočencem želimo obilo sreče v novem skupnem življenju. Povedati je treba, da sta obe nevesti bili do nekaj let od tega zelo aktivni članici našega društva.

Težka pot do mednarodnega priznanja Republike Slovenije

Prizadevanja Republike Slovenije za njeno osamosvojitve in mednarodno priznanje so v polnem teku. Vsak dvom v nujnost tega cilja je razblinila agresija Jugoslovanske armade, ki je že dan po slovesni razglasitvi slovenske samostojnosti brutalno napadla Slovenijo.

Po vojaškem porazu, ki ga je armada utrpela s strani slovenske teritorialne obrambe in policije, se je odločila da umakne vse svoje enote iz ozemlja Republike Slovenije do 15. septembra 1991. V to je bila prisiljena tudi zaradi množičnega pobega svojih pripadnikov ki so se ob agresiji predali ali zapustili njene enote. Odsotnost "tujih" vojaških enot na svojem ozemlju predstavlja še en korak na poti v suverenost, saj je na ta način slovenska oblast v stanju, da nadzira celotno ozemlje svoje Republike. Po drugi strani pa armada s seboj odvaža tudi vso opremo (orožje in tehnična sredstva) in za seboj praktično uničuje objekte, preden jih predaja teritorialni obrambi.

Kljub vsemu je umik armade gotovo pozitivno dejstvo, ki med drugim tudi oddaljuje možnost ponovnega napada le-te na Slovenijo.

S podpisom Brionske deklaracije se je Slovenija obvezala, da ne bo sprejemala nadaljnjih osamosvojitvenih ukrepov in bo zamrznila izvajanje že sprejetih, kar pomeni da ne more npr. sprejeti zakona o novi slovenski valuti. Čeprav jo je Narodna Banka Jugoslavije izločila iz monetarnega sistema in ji ne omogoča dostopa do zveznih deviznih rezerv. Z druge strani pa še ne more pričkovati finančnih pomoči s strani tujine, ker pač še ni priznana država. Slovensko gospodarstvo se je tudi zaradi tega znašlo v še večjih težavah, kar velja tudi za slovenske banke.

Pozitiven dejavnik za mednarodno priznanje Slovenije predstavlja razvoj dogodkov v Sovjetski zvezi, sedaj že bivši državi, kjer se je v treh dneh državnega udara starih zagonov komunizma, z njimi zrušil sovjetski imperij. Konec je torej komunistične diktature, ki je dokazala predvsem svojo gospodarsko neučinkovitost, zaradi katere se danes v bivši SZ ukvarjajo z nepremagljivimi problemi lakote. Zrušil se je tudi sistem, ki je

zanikal vse človekove pravice in zatrl vsako težnjo po demokraciji, saj je temeljil na partijsko-policijskem sistemu in vojaškem aparatu. Pot v demokratizacijo, ki jo je začel Gorbačov je pospešil Boris Jelcin, predsednik Ruske federacije, ki se je uprl tankom, ko so prodirali proti palači ruskega parlamenta. Z njim so najprej potegnile ruske množice nato pa še pripadniki armade. Vse to je končno privedlo do razsula sovjetskega imperija, ukinitve Komunistične partije kot vodilne politične sile in končno do njene razpustitve. Privedlo pa je tudi, kar je za Slovenijo posebno važno, do osamosvojitve in mednarodnega priznanja Baltičkih držav, Litve, Latvije in Estonije. Evropske države so se namreč izogibale priznanju Slovenije, da bi ne ustvarile precedensa, ki bi lahko kvarno vplival na takratno ureditev v SZ. Sedaž, ko so se stvari prav tam tako bistveno spremenile, je tudi ta argument odpadel.

Ostaja pa poglobitvi problem vojne na Hrvaškem. Komunistična Srbija v svojih ekspanzionističnih težnjah zahteva zase del Hrvaške in je tam zanetila vojno, ki jo proti nečemu ženi Hrvaški vodijo srbski uporniki - četniki - in JLA, ki slednje podpira, sebe pa označuje kot tamorsko silo, ki naj bi preprečevala spopade. Končno so Evropske države spoznale, kakšna je v resnici vloga JLA, vendar pa so naredile usodno napako, da so Miloševiću in armadi dovolile, da so šli predaleč. Evropska skupnost si sicer prizadeva za ustavitev ognja s podpisni sporazumov o premirju, ki zdržijo le še kako urc (ali še manj). Sklicana je bila tudi mirovna konferenca v Haagu, v katero pa še sami evropski voditelji malo verjamejo. Pri vsem tem je najhuje to, da ostaja Italija na še najbolj negativnih stališčih do mednarodnega priznanja Slovenije. Svoje mnenje so spriči dogodkov spremenile številne države, med temi Nemčija, ki Srtom odkrito grci s priznanjem Hrvaške in Slovenije ter celo Francija. Italijanski zunanji minister De Michelis (PSI) pa še vedno vztraja na stališču, da je treba Jugoslavijo zopet skupaj zakrpati, kar predstavlja grčo strateško napako, saj je več kot očitno da tako Hrvati kot Slovenci nočejo več živeti skupaj z ostalimi Jugoslovanskimi republikami in da tako sožitje tudi objektivno ni več mogoče. Kljub temu pa mora Slovenija vztrajati na svoji poti, ne oziraje se na De Michelisova izvajanja, ki bo s svojim ravnanjem odrezal Italijo od gospodarsko političnih povezav s Slovenijo, ki svoje interese usmerja vedno bolj proti severu.

Tega Sloveniji ne moremo niti zameriti, saj prejema politično-diplomatsko pomoč predvsem iz Avstrije in Nemčije.

Tej zgrešeni politiki Italije se vse glasneje upira italijanska javnost. Javno mnenje se vse bolj nagiba na stran mednarodnega priznanja Slovenije in Hrvaške. Tega mnenja, tudi zaradi zgoraj navedenih gospodarskih posledic, je tudi deželni odbor Furlanije Julijske Krajine, ki je sprejel že več dokumentov s pozivi italijanski vladi, naj prizna obe samostojni republiki.

K takemu stališču deželne vlade je veliko pripomogla tudi stranka Slovenske skupnosti, ki je tako med vojno v Sloveniji, kot tudi med zadnjimi dogodki odigrala važno vlogo posrednika pristnih informacij in spodbujevalca javnega mnenja v tem smislu. Prav na posredovanje SSK je predsednik deželnega odbora Biasutti obiskal Ljubljano sredi vojne in doživel tesnobne trenutke zračnega alarma v zaklonišču Cankarjevega doma, kar ga je tudi odločno spodbudilo, da je zavzel jasno stališče v korist Slovenije. Na posredovanje SSK je Ljubljano obiskal tudi vsedržavni tajnik PLI Altissimo in se lahko osebno prepričal o utemeljenosti slovenskih zahtev. Tudi stranka Krščanske demokracije se je, zlasti na lokalni ravni, odločno zavzela za priznanje Slovenije.

Velika večina Slovencev v Italiji se je postavila na stran Slovenije. Žal ne vsi Slovenci. Čeprav praktično vse naše organizacije zagovarjajo ta stališča, se med ljudmi, in točneje med tistimi, ki so še ostali zaverovani v komunizem, pojavljajo težnje po ohranitvi (nemogoče) Jugoslavije, starega režima, ki se med zadnjimi dokončno poslavlja z evropskega prizorišča. Te ljudi je zgodovina prehitela tako v Sloveniji, kot v mnogih drugih krajih Jugoslavije in celo Sovjetske zveze. Med Slovenci v Italiji bo torej ostala še zadnja oaza komunizma, kar je zelo žalostno dejstvo in lahko marsikaj pove o tolikokrat ponovljeni tezi o njihovi "naprednosti".

Ostali pa, ki nas je k sreči ogromna večina, se vnaprej veselimo dneva, ko bo naša matična domovina Slovenija postala mednarodno priznana država. S tem se bodo uresničile stoletne želje njenih ljudi.

To so tudi naše želje, zato Slovenci in njenemu vodstvu želimo, da bi se te sanje čim prej uresničile. V teh prizadevanjih pa ima tudi vso našo najiskrenejšo podporo.

S M R T I

Gravnar Ivo

Pokojni Ivo se je rodil 22. julija 1934, sin Ide in Evgena, po domače Genota s Križišča. Pri hiši je bilo šest otrok. Po končani osnovni šoli je začel Ivo delati na očetovi kmetiji. Na dom je bil zelo navezan, zato je po očetovi smrti sam prevzel v roke domačo kmetijo. Leta po vojni so bila zelo trda: brat in sestra sta se preselila v Toskano, kjer sta se poročila; Ivo, brat Evgen in najmlajša sestra pa so ostali doma. Brat Evgen je v tistem času začel voziti tovornjak, Ivo pa mu je po potrebi pomagal. Vestno je delal na kmetiji, ker pa je bil vesele narave, se je rad večkrat podal na lov. Ljubil je lov in se je sam imel za strastnega lovca.

Leta 1976 je šel na skupno življensko pot s Karlo Paljavec iz Nove Gorice. Rodili sta se jima dve hčerki. Za družino je bil hud udarec, ko je Ivo sredi zime zbolel. Ivo je umrl doma v Števerjanu 6. julija.

Peter Krašček

Peter, po domače Perin, se je rodil v Števerjanu (Grojna 5) 21. maja 1909, sin Ivana in Marije Dezors. Bil je samski, po poklicu kmet. Umrl je v goriški bolnišnici, 9. julija letos. Pokopan je na goriškem pokopališču.

Jožefa, Renata Gravnar por. Petterin

Rodila se je v Števerjanu, 20. marca, 1938 kot osmi od desetih otrok, hči Lojzeta in Pepce Mižigoj. Še mlada se je zaposlila v tekstilni tovarni. 26-letna je rodila hčerko Manue-lo. Po petih letih se je poročila v Gorico, kjer je rodila sina Rudija. Na rojstno vas je ostala še vedno navezana in se je rada vanjo vračala, kolikor ji je čas in razmere dopuščale. Rada je imela družbo prijateljic, s katerimi se je večkrat sestajala, zlasti Ivi-co, ki ji je v stiski rada pomagala. Kmalu se je iskazalo, da je bolj krhkega zdravilja. Že zgodaj so se začele javljati bolezni, ki so ji precej otežile življenje in jo privedle do prezgodnje smrti. Umrila je 27. julija.

Pokojnim želimo, naj se spočijejo v dobrem Bogu. Svojcem pa izrekamo globoko sožalje.

V prejšnji številki našega lista smo po pomoti zapisali, da je pokojni Albert Gabrovce pomagal pri Tončevih kot delavec-hlapec. To ni pravilno, saj so ga Tončevi vzeli k sebi za svojega ne pa kot hlapca. Zato se svojcem lepo oproščamo in jih prosimo za razumevanje.

V MALCESINAH JE UMRL DOMAČIN Dr. IVO KOMJANC

26. avgusta je v Malcesinah umrl zaradi neozdravljive bolezni domačin dr. Ivo Komjanc. Rodil se je v Števerjanu na Mocvirju 19. septembra 1924. Družina je bila že tedaj premožna in omogočila večini svojih otrok višješolsko izobrazbo. Pokojni Ivo se je po maturi na gimnaziji v Malem semenišču v Gorici vpisal na medicinsko fakulteto v Padovi, kjer je diplomiral leta 1953. Po specializaciji v ortopediji v Firencah je obstal v Malcesinah, kjer je Rdeči križ ustanovil edini italijanski inštitut za poliomelitične. Bil je najprej asistent nato pa pomočnik prof. Marege, doma iz Gorice. Ob preosnovi zdravstva je postal zdravstveni ravnatelj ne oddelku "A" v Malcesinah.

Na svoj dom in na Goriško je ostal vedno navezan. Pri bratu Marjanu, ki je bil župnik v Sovodnjah, ga je vedno čakal seznam bolnikov iz domačih krajev, katerim je vedno rad svetoval in celo zdravil za en "Bog lonaj" ali pa "Dajte kaj za cerkev".

Leta 1955 se je poročil z Mirijam Brumat, ki mu je radila sina in dve hčerki. Vsi trije so diplomirali na univerzi. Prerana smrt v prometni nesreči hčerke Betty ga je močno prizadela in mu pustila hude posledice na srcu.

Pogreb je bil 28. avgusta v Malcesinah ob prisotnosti številnih Števerjancev in Goričanov ter nešteti svojih pacientov, ki so "čudežno ozdravili".

Da bi boljše poudarili vestnost in sposobnost dr. Ivota Komjanca, objavljamo v naslednjih straneh pisma in članke kolegov in pacientov pokojnega Komjanca, ki vidno dokazujejo vso svojo neizmerno požrtvovalnost.

[L' Arena (Il giornale di Verona) je o dr. Komjancu pisala:]

Malcesine - Dr. Komjanc je zavrnil mnogo ponudb, da je mogel ostati na Ortopedskem centru

UMRL JE ZDRAVNIK POLIOMELITIKOV

Danes se bo v Malcesinah vršil pogreb dr. Iva Komjanca, ki je umrl za neozdravljivo boleznijo. Bil je "Zaslужni primarij" na oddelku za rehabilitacijo v bolnišnici v Malcesinah. Za sabo pušča veliko praznino ne samo v družini, marveč tudi med mnogimi poliomeliti, ki jim je bil dolga leta varna in ljubeča opora.

Človeški odnos, ki ga je imel do pacientov, je visoko presegal njegove zgolj strokovne interese. Bolniki so vedno videvali v njem, ki je bil po značaju nekoliko "osoren", človeka, ki je pod zunanjim videzom skrival veliko vero in neizmerno srce.

Doktoriral je v Padovi in se specializiral v ortopediji v Firencah. Avgusta 1953 je mladi zdravnik pristal v Malcesinah na tedanjem kirurško-ortopedskem inštitutu Rdečega križa. Bil je asistent in potem pomočnik prof. Marege. Ekipo so sestavljali odlični specialisti, tako da je bolnišnica zaslovela po celi Italiji. Ko so bolnišnico razdelili na dva paviljona, je dr. Komjanc postal primarij na "A" oddelku, medtem ko je njegov "učitelj" prevzel oddelek "B".

Čeprav je medtem prejel številne vabljuje ponudbe, jih je Komjanc vedno zavrnil, da je le mogel ostati na svojem oddelku. To navezanost so mu njegovi pacienti priznali ob upokojitvi leta 1989 z velikim praznovanjem.

Močno ga je pretresla tragična smrt hčerke Betty, ki je leta 1986 postala žrtev prometne nesreče. Zdravnik je ostal zvest svojim bolnikom do zadnjega, dokler se ga ni lotila strašna bolezen.

REGIONE VENETO
U.L.S.S. N. 26
UNITÀ LOCALE SOCIO SANITARIA
VALPOLICELLA - BALDO - GARDA

Sede: 37012 BUSSOLENGO (Verona) - Villa Spinola - Tel. (045) 7152353

Štev. 16486

Predmet: Podelitev častnega naslova:
"Zaslužni bolniški primarij"
24. člen - zadnji odstavek -
R.D. 30.9.1938, števil. 16317

Velecenjeni gospod
dr. Ivo Komjanc
Zdravstveni center
Malcesine

Z veseljem Vam sporočam, da Vam je Upravni odbor na predlog Zdravstvenega ravnateljstva in delegata Upravnega odbora bolnišnice v Malcesinah, podelil s sklepom števil. 1271/89 častni naslov "Zaslužni bolniški primarij".

Tale odlok dokazuje, da Vas vsa javnost zelo ceni, obenem pa je znak slovesnega odlikovanja, ker ste z zavzetostjo in z globokim čutom za človeka opravljali zdravniški poklic. S tem ste dokazali, da ste neutrujen delavec, usposobljen in spreten strokovnjak. Te sposobnosti ste dali na razpolago pacientom in bolnišnici v Malcesinah.

V imenu Upravnega odbora in svojem osebnem se Vam iskreno zahvaljujem za zavzeto sodelovanje, ki ste ga pokazali kot zdravnik in ravnatelj bolnišnice v Malcesinah.

Sprejmite naše najpristržnejše pozdrave.

PREDSEDNIK
-Prof. A. Francesca Vallenari-

LEP DOKAZ HVALEŽNOSTI

Spoštovani gospod urednik!

Piše Vam skupina pacientov iz bivše bolnišnice Rdečega križa. Prosimo Vas, da objavite to pismo, ki ga je dr. Komjancu napisalo dekle, zlasti še, ker se popolnoma strinjam z njegovo vsebino.

S tem bi želeli seznaniti javnost, kako cenimo dr. Komjanca, ki bo šel v prihodnjih mesecih v pokoj, potem ko je svoje življenje posvetil vsem nam. Že vnaprej se Vam zahvaljujemo. Sledijo številni podpisi.

Spoštovani gospod doktor!

Že več časa sem Vam želela pisati in končno sem se odločila. Poznam Vas že iz otroških let, od takrat, ko sem se zdravila v ortopedski bolnišnici v Malcesine. Ko se v spominu vračam v ta leta, mi je najbolj živo pred očmi Vaša takratna bližina: spominjam se Vaše tihe prisotnosti in nežne. Skušali ste mi omogočiti normalno življenje; s kirurškimi posegi in z zdravljenjem ste mi pomagali, da bi lahko čimbolj samostojno hodila. Vedno sem bila navezana na Vas, ker ste bili tako dober z mano in z vsemi mojimi sotrpini. Vedno sem se čudila, kako je mogoče, da se tako pomembna osebnost zavzema za nas tudi v malenkosti kot na primer dovoljenje za nedeljski izhod ali podaljšanje večernega urnika televizije, da bi si lahko ogledale zaključni del festivala lahke glasbe (kljub nasprotnim odločbam sestre).

Mislim, da sem v svojem življenju milijonkrat spregovorila o Vas, ker ste tako močno po-

segli v moje otroštvo in mladost in ker sem Vam tako hvaležna, da lahko živim skoraj normalno življenje.

Nekega dne sem vprašala, če se zavedate, kaj ste pomenili meni in vsem tistim, ki ste jim pomagali. Mislim, da so Vam mnoge osebe, ki ste jih čudežno ozdravili, že iskazale hvaležnost, ne vem pa, če ste bili deležni tudi tihega priznanja od nekoga, ki ste mu, tako kakor meni, stali ob strani skoraj vse življenje.

Večkrat se nam zdi marsikaj samo po sebi umevno, na primer to, da zdravnik zdravi in ozdravlja, ker je pač to njegov poklic. Pomislila pa sem, da bi lahko tako dober zdravnik kot ste Vi usmeril svoje strokovno znanje tja, kjer bi lahko obogatel. Vi pa ste tiho in skromno posvetil svoje življenje ubogim osebam, ki jih je prizadela neozdravljiva bolezen. Rada Vas imam. Konec koncev dolgujem Vam to, da morem živeti skoraj popolno in samostojno življenje. Samo Vam se moram zahvaliti, če lahko hodim, delam, sama skrbim za dom, hodim na sprehod, se vozim z avtobusom.

Ne povem Vam, kdo sem, ker to ni pomembno. Takih, kakršna sem jaz, nas je na stotine in vsi bi Vam lahko povedali isto. Če pa ^{bi}le kdaj, morda v najhujših težavah, pomislili, da v življenju niste dovolj storili, vedite, da ste naredili nekaj neizmerno velikega številnim ljudem. Vaša spretnost in velikodušnost sta jim omogočili življenje, ki ga sicer ne bi mogli zaživeti.

Vdana in hvaležna poliomelitična bolnica

GOVOR Dr. KOMJANCA NA SPREJEMU V RIVA DEL GARDA 11-11-1989

Zahvaljujem se vsem prisotnim in predstavnikom oblasti, ki ste se udeležili tega srečanja. Pripravili so ga poliomelitiki ob mojem odhodu v pokoj.

Zahvaljujem se predsednici in Upravnemu svetu Zdravstvene enote za častni naslov "Zaslужni primarij", ki ste mi ga podelili kot priznanje za moje delo.

Posebna zahvala naj gre pacientki (do sedaj še anonimni) za poslano pismo. Prejel sem ga v najbolj žalostnem trenutku svojega življenja in prav v njem sem zopet našel zaupanje in moč, da sem nadaljeval svoje delo.

To je zame nepopisen trenutek, v katerem se hrupno pojavljajo in grmadijo spomini, misli, čustva, objokovanja, vznemirjenost.

Razlog tega srečanja je moja upokojitev, ker sem dosegel za pokoj predpisano starost. To je izkušnja, ki me globoko moti in vznemirja: ta cilj nalaga obračun, odpira vprašanja, vedno boljčutim, da se bliža ura, ko bo treba zapustiti to življenje, ki je v primeri z

večnostjo nad vse kratko.

To dejstvo me vznemirja v kolikor je potrebno, da se presodim, kaj sem storil dobrega ali slabega bližnjemu v pričakovanju božje sodbe in plačila v onostranstvu.

Mislim, da ne zaslužim vseh teh priznanj, saj sem vršil samo svojo dolžnost kot zdravnik.

Vse, kar je bilo narejeno za vas v Zdravstvenem centru v Malcesinah, ni delo ene same osebe (to je: mene), marveč mnogih sodelavcev, velikih in malih, ki so vse svoje življenje posvetili bolnikom, da bi jim vrnili veselje pa tudi zaupanje vase in življenje.

Prav je, da zahvalo in priznanje, ki ste ga danes podelili meni, izkažemo v prvi vrsti glavnemu stvaritelju prof. Tarciziju Maregi, vsem sodelavcem, bolniškemu osebju na oddelkih in na fizioterapiji, pa tudi upraviteljem, saj brez njihovega sodelovanja ne bi mogli doseči toliko odličnih uspehov.

Spomniti se moramo tudi tehnikov v Rizzolijevih delavnicah, ki so vedno spretno sodelovali.

Dolžni smo izkazati priznanje Italijanskemu Rdečemu križu, ki je center ustanovil in vsem tistim, ki so in bodo omogočili delovanje in razvoj tega centra za poliomelitike, ki je edini v Italiji. Zahvala naj gre najprej senatorju G.B. Melottu in odborniku za zdravstvo dr. Antonu Bogoniju.

Prav je, da se na poseben način spomnimo moje žene, ki je v vseh teh letih sama nosila breme skrbi za našo družino.

Ne smemo pozabiti dela pokojnih dr. Donatella Bartera, dr. Sebastijana Pasqua iz Bisceglie, dr. Petra Murarija, sestre Karle in drugih oseb, ki jih ni več med nami.

Ko se vam vsem zopet iz srca zahvaljujem, se obračam s posebno prošnjo do vas poliomelitikov. V prihodnjih letih bodo mnogi izmed vas vedno bolj potrebovali kvalificirano nego zdravnikov fizioterapevtov, zato vas prosim, da z združenimi močmi v meddeželnem merilu uresničite cilje, ki smo si jih zastavili na kongresu leta 1980 in sodelujete pri teh načrtih z novimi pacienti-paraplegiki. Spomnil bi vas, da gre za obveznosti, ki ste jih slovesno sprejeli v Malcesinah pred tolikimi meddeželnimi predstavniki oblasti, ki so bili prisotni na kongresu. Med temi je bil senator G.B. Melotto.

Po mojem skromnem mnemju morate doseči pri pristojnih deželnih in krajevnih oblasteh Krajevne Zdravstvene enote, ki so tu zastopane, da se bodo zavzele, da se Center obnovi po modernih kriterijih bolniškega gradbeništva. Upoštevajo naj tudi specifične potrebe paraplegikov po zdravstveni oskrbi. Žal bodo ti bolniki vedno bolj številni.

Poudarjam, da se bo ta center lahko najbolje razvijal samo če bosta ti dve vrsti pacientov združeni na meddeželnem merilu. Ta enotnost in možnost nadaljnjega sodelovanja z vsemi političnimi in zdravstvenimi oblastmi bo zame in mislim da tudi za vse moje bivše sodelavce najlepše darilo, ki mi ga morete dati.

Ponovno se vam iz srca zahvaljujem in voščim vse najboljše vam in svojim naslednikom.

D R U Š T V O " F . B . S E D E J " V N O V O S E Z O N O

Po zastoru 21. Festivala narodnozabavne glasbe "Števerjan 91" se je lanska društvena sezona končala, vendar z nekako zamudo. Saj smo festival organizirali 31. avgusta in 1. setembra zaradi vojne v Sloveniji. Pravzaprav lanske sezone ni konec, saj smo že septembra in odpira se nam že nova sezona in novo delo.

Na programu ima društvo veliko kulturnih večerov, med katerimi so že prvi datumi:

- 30. septembra bo predstavitev knjige "Mi in Brda", ki jo je izdala goriška pokrajinska uprava;
- konec oktobra bomo imeli v gosteh dramsko skupino iz Škofje Loke z igro Cvetje v jeseni;
- na zahvalno nedeljo bomo pripravili srečanje oktetov, ki bo med drugim prvo na vrsti;
- konec novembra bo še predstavitev knjige novinarja Ivana Sivca iz Ljubljane s kulturnim programom.

Mešani zbor bo 5. oktobra v gosteh v Trziču, predstavil se bo na reviji istrskih zborov kot gost; sledil bo nastop na Ceciljanki in nato priprava na gostovanje v Ptuj.

Mladinski zbor bo začel s pevskeimi vajami v začetku oktobra pod vodstvom dirigentke Valentine Humar.

Glasbena šola bo tudi začela s svojim delovanjem konec septembra in uvedla nov tečaj za pihala in trobila.

To pa ni še vse! Načrtujemo še nove pobude in seveda čim več kulturnih večerov za popes-tritev naših dolgočasnih zimskih večerov. Kot vidite dela ne bo manjkalo, samo zavihniti si moramo rokave in speljati vse na pravo pot, tako da bomo z našim malim bogatili naše kulturno delovanje in seveda naš slovenski kulturni prostor.

Franka Padovan

DAROV ZA VESTNIK

N.N. 50.000£; N.N. 42.000£; N.N. 30.000£; N.N. 20.000£.

OBVESTILO

Vpisovanje v glasbeno šolo bo v petek, 20. septembra, od 17. do 18. ure na sedežu društva F.B. Sedej. Letos bomo uvedli tudi tečaj za pihala in trobila.

T R G A T E V 9 1

V teh dneh, ko izhaja ta številka Števerjanskega Vestnika, smo v Števerjanu prav v polnem času trgatve in kaže, da bo letos še kar dobra letina, tudi če je že od vsega začetka kazalo, da letošnji pridelek ne bo prišel k dobremu koncu. V pozni pomladi je par dni slabega vremena povzročilo, da je po nizkih krajih (na Jazbinah in v Ščednem) padla slana in odnesla s seboj večino letošnjega pridelka. V mesecu juliju pa je deževno vreme omogočilo okužbo trtne plesni ali po domače peronospori in je tudi ta pustila svoje posledice. Trtna plesen napade vse zelene dele trte: listje, grozdje in mlade rozike. Seveda napad na grozdju je najbolj nevaren, saj je tako pridelek kratkomalo izgubljen. Toda tudi napad na listju je tudi nevaren, saj se v njem tvorijo s fotosintezo sladkorji, ki se potem nabirajo v grozdju; tako kjer plesen napade listje, dozoreva grozdje bolj počasi. Da bi preprečili razvoj in napad trtne plesni se mora redno škropiti z raznoraznimi škropili, ki po navadi trajajo na trti in učinkujejo proti tej plesni od 8 - 10 do 14 dni. Na žalost letošnje vremenske razmere so ta rok učinkovitosti znižale in posledice tega so plačali tisti kmetovalci, ki se niso takoj zanesli na nevarnost okužbe trtne plesni in so škropili kot po navadi, okoliščine pa so zahtevale škropiti bolj po gosto. Take vremenske razmere so omogočile razvoj še drugega škodljivca, ki se je pojavil v začetku avgusta. To je črni madež, znan tudi kot Black rot. Ta plesen napade predvsem grozdje: napadeno jagodo postane rjavkaste barve, se počasi posuši, postane črno in na njem se zaznajo črno-sivkaste pičice. Po navadi se ni nikoli škropilo proti temu škodljivcu, toda letos so posebne vremenske razmere prisilile škropiti tudi proti black rot.

Kjer letos ni bilo slane in razvoj prej omenjenih plesni je bil pravočasno omejen, imamo letos normalno letino, grozdja ni preveč na trtah, tako da se kvaliteta bodočega vina obeta kar odlična. Letošnja trgatve je zakasnela za 8 ali 10 dni. Znanstveniki so ugotovili, da je vzrok te zamude prav slabo vreme v mesecu juliju, saj ko so seštelili vse ure, ko je sijalo sonce v tem mesecu, so ugotovili, da jih je nekoliko manj kot druga leta. Kar se tiče vremena v zadnjem mesecu, je bilo to odlično, tako da je grozdje dobro dozorelo in upamo, da se ob tako obdržalo vsaj do konca trgatve. Tudi cena grozdja se je letos več ali manj obdržala na nivojih lanskega leta, kar je kmetovalcu v zadoščenje, saj je ves trud celega leta sedaj poplačan.

Ivan Vogrič

KOMUNIZEM JE KLAVRNO POPOLNOMA PROPADEL !

Ochetto, nekdanji šef italijanskih komunistov -PCI- sedaj vodja italijanskih prenoviteljev (Le kaj hočejo prenavljati če so vse življenje pridigali o zgrešeni in nesrečni ideologiji in zapeljevali preproste ljudi, ki so jim verjeli !), je dejal, da je komunizem umrl (bolje, če bi rekel, da je sramotno propadel) in da so ga za vedno pokopali.

Gorbačov je le s pomočjo Jelsina rešil glavo pred ostanki debelih in mršavih komunističnih generalov, ki verujejo v komunizem, samo zato, da si ohranijo majave stolčke, na katerih sedijo. Tudi on, čeprav komunist, pridiga in se zaklinja, da je komunizem za vedno pokopan.

Celo Lenina bodo iz mavzoleja prenesli v njegov rodni kraj, ker za Ruse ne pomeni nič drugega, kot sedemdeset let nesreče, lakote in terorja.

V Albaniji ljudje stradajo potem, ko so toliko let gradili socializem.

Tudi na postaji v Novi Gorici smo toliko let brali napis, da "gradijo socializem". Zgradili so mižerijo in lakoto.

Torej, da je komunizem propadel pravijo komunisti. Ne kaki "liparji" ali "vatikanski podrepniki". To pravijo tisti komunisti, ki so v rajih, ki jih je gradil komunizem, živeli.

Seveda tudi v teh državah je bilo nekaj privilegiranih ljudi, družin in skupnosti, ki so dobro živeli. Nekatere celo bajno. Direktorji, šefi, partijci. Torej ljudje pri "koritu".

Danes se v teh državah ti strašno bojijo in nekateri tudi skušajo obrniti tok zgodovine. Trud pa je zaman.

V Jugoslaviji se je nekaj komunizma ohranilo v Srbiji in seveda največ med generali jugoslovanske armade, kjer je veliko število tako generalov, kakor drugih oficirjev, ki mislijo, da branijo narod, v resnici pa hočejo ohraniti tiste privilegije, ki so jih v komunističnem sistemu tako dolgo uživali, zato, da so partiji ohranjali oblast.

Kot kaže se pa tudi njim čas izteka.

Svet je spoznal, da ni komunizem nič drugega kot pokvarjena, zgrešena ideologija, ki so jo nekatere plasti narodov izrabljale za nadoblast nad ostalimi narodovimi plastmi.

Danes se vsi strinjajo, da je ali ga je treba pokopati.

Seveda poznamo kamaleonte. Nekateri komunisti so obupali, ko se je vse podrlo, drugi so se prelevili in skušajo še naprej "dobro živeti."

Tudi pri nas se ta vihar čuti. Mnogo naših ljudi je slepo verjelo v komunizem. Mnogi s poštenjem v srcu.

Sedaj so opeharjeni.

Vedno smo zagovarjali demokracijo, pluralizem, ker smo prepričani, da samo več mnenj lahko pokaže resnico. Taki ostajamo še naprej.

Čas pa bi bil sedaj, da Slovenci v zamejstvu ne stvari dobro premislimo in se končamo pričakati, za take ideologije, ki nam prinesejo samo nesrečo in se zavzamemo rajši za skupni boj za dobrobit naše skupnosti v Italiji.

Čas bo pokazal ali smo pametni in trezni.

Sicer bomo taki, kot ubogi Gorbačov, ubogi Albanci in drugi iz teh komunističnih rajev, ki prosijo "kapitaliste" za pomoč, da ljudje ne bodo umirali od lakote, potem, ko so toliko let "uživali" sadove komunističnega raja!